

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 18C/66/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722204359
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Janette Nôtová
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2023:6722204359.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred samosudkyňou Mgr. Janette Nôtovou, v sporovej veci žalobkyne: A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. XXXX/X, XXX XX E., občan SR, právne zast.: Advokátska kancelária Kašuba spol. s r. o., IČO: 36 859 095 so sídlom Horná 41, P. O. BOX 60, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej Republiky, IČO: 00 166 481 so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I/ Žaloba žalobkyne sa v celom rozsahu **z a m i e t a**.

II/ Žalovanému sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa podala na tunajšom súde dňa 18. 10. 2022 žalobu, ktorou sa domáhala proti žalovanému náhrady škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch zo zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. V žalobe označila ako nezákonné rozhodnutie a nesprávny úradný postup neodôvodnené trestné stíhanie na základe uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 09. 02. 2012, proti ktorému podala sťažnosť a táto bola zamietnutá ako nedôvodná rozhodnutím OP Zvolen dňa 25. 04. 2012. Po preštudovaní vyšetrovacieho spisu žalobkyňa v zázname zo dňa 24. 07. 2017 navrhla trestné stíhanie zastaviť, napriek tomu bola prokurátorkou Okresnej prokuratúry Zvolen podaná obžaloba dňa 14. 06. 2017. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 4T/125/2017 zo dňa 12. 12. 2018 bola žalobkyňa ako obžalovaná oslobodená spod obžaloby a následne Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 06. 06. 2019 sp. zn. 4To/26/2019 odvolanie okresného prokurátora zamietol. V rámci trestného stíhania bola poškodená žalobkyňa spôsobená škoda nedôvodným trestným stíhaním spočívajúca v účelne vynaložených trov obhajoby v celkovej výške 7.769,36 Eur podľa faktúry vystavenej spoločnosťou Advokátska kancelária Kašuba, s. r. o., ktorú poškodená žalobkyňa uhradila a pozostávala z trov právneho zastúpenia vo výške 5.826,33 Eur bez DPH, hotových výdavkov za znalecký posudok vo výške 15.376,-- CZK (605,14 Eur), spolu s bankovým poplatkom vo výške 25,-- Eur a poštovného 18,-- Eur za zaslanie kópie vyšetrovacieho spisu znaleckému ústavu do ČR. Okrem toho bola žalobkyňa ako poškodenej spôsobená nemajetková ujma nedôvodným trestným stíhaním, ktorú vyčíslila na 50.000,-- Eur. Táto spočíva v zásahu osoby poškodenej žalobkyne, jej života a prostredia, v ktorom žije a pracuje ako lekárka trvajúca viac ako 7 rokov, v rámci ktorého v prípravnom konaní aj v konaní pred súdom boli vypočúvaní ako svedkovia mnohí lekári, lekárky, sestričky, administratívny personál nemocnice ako kolegovia žalobkyne, čím došlo k dlhodobému poškodzovaniu osobnostných práv a dobrej povesti žalobkyne, čo malo a stále má negatívny vplyv na jej profesionálne postavenie a povesť lekárky. Zároveň to má dopad na jej vnútorné prežívanie v jej súkromnom a rodinnom živote, do ktorého bezdôvodné trestné stíhanie hrubo zasiahlo. V trestnej veci bol konajúci vyšetrovateľ a najmä dozorujúca prokurátorka OP Zvolen zo strany žalobkyne upozorňovaná na nedôvodnosť

trestného stíhania podaním sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, podnetom na Generálnu prokuratúru SR na postup podľa § 363 T. z., podaním ústavnej sťažnosti na ÚS SR, aj s poukazom na vyjadrenie v zázname o preštudovaní vyšetrovacieho spisu. Dňa 06. 06. 2022 podala žalobkyňa žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody vo výške 7.769,36 Eur a nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 50.000,-- Eur podľa zákona č. 514/2003 Z.z. adresované Ministerstvu vnútra SR, Ministerstvu spravodlivosti SR a Generálnej prokuratúre SR so žiadosťou, aby príslušný orgán v celom rozsahu uspokojil uplatnený nárok. MV SR žiadosť postúpilo Generálnej prokuratúre SR listom z 13. 06. 2022. Ministerstvo spravodlivosti SR uvedenú žiadosť postúpilo Generálnej prokuratúre SR listom z 15. 06. 2022. Generálna prokuratúra SR odpovedala žalobkyni listom z 29. 09. 2022, doručené žalobkyni v sobotu 15. 10. 2022 s tým, že ako nedôvodnú ju zamietla s odôvodnením premlčania nároku s poukazom na uplynutie 10 ročnej lehoty od doručenia uznesenia o vznesení obvinenia (13. 02. 2012). S uvedeným stanoviskom sa žalobkyňa nestotožňuje, nárok považuje za nepremlčaný, pretože ak by trestné stíhanie od vznesenia obvinenia až po právoplatnosť oslobodzujúceho rozsudku trvalo viac ako 10 rokov, nebolo by možné takýto nárok uplatniť pre jeho premlčanie, už počas trestného stíhania, teda ešte predtým než by sa zistilo, že toto trestné stíhanie je nedôvodné. V trestnom konaní prokurátorka zamietla sťažnosť žalobkyne proti uzneseniu o vznesení obvinenia uznesením zo dňa 25. 04. 2012 a po skončení vyšetrovania podala obžalobu dňa 14. 06. 2017. Od týchto nezákonných úkonov prokurátorky v čase podania žiadosti o predbežné prerokovanie dňa 06. 06. 2022 neuplynula lehota 10-tich rokov s prihliadnutím na neplynutie premlčacej lehoty podľa § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z.

2. Žalovaný v písomnej reakcii na žalobu vzniesol námietku premlčania. S poukazom na § 19 ods.1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva 3- ročná subjektívna a 10- ročná objektívna premlčacia lehota. Začiatok ich plynutia je určený rozdielnymi právnymi skutočnosťami a teda aj ich koniec pripadá na rôzne momenty. Moment, kedy začali plynúť obe lehoty je jednoznačne zistiteľný z dokladov preukazujúcich doručenie uznesenia o vznesení obvinenia dňa 13. 02. 2012 a uznesenia odvolacieho súdu 19. 07. 2019. 10- ročná objektívna premlčacia lehota uplynula dňa 13. 02. 2022, 3 ročná subjektívna premlčacia lehota uplynula 19. 07. 2022. Je teda zrejmé, že v období od 19. 07. 2019 do 13. 02. 2022 plynuli obe lehoty súčasne. Žiadosť žalobkyne o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola žalovanému – Generálnej prokuratúre SR ako príslušnému orgánu doručená až 07. 06. 2022, t. j. po márnom uplynutí objektívnej lehoty. Pri kombinácii subjektívnej a objektívnej lehoty tak ako v tu prejednávanej veci platí, že právo sa premlčí uplynutím tej lehoty, ktorá skončí skôr. Obe lehoty sú rovnocenné a na premlčanie práva stačí uplynutie ktorejkoľvek z nich. Subjektívna premlčacia doba nikdy nepredlžuje objektívnu premlčaciu lehotu, ale vždy končí najneskôr súčasne uplynutím objektívnej premlčacej doby. Na základe uvedených skutočností je nepochybné, že nárok uplatnený žalobkyňou je premlčaný z dôvodu márneho uplynutia 10 ročnej objektívnej premlčacej lehoty (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 11. 03. 2010 sp. zn. 30Cdo/3266/2008). Žalovaný týmto vzniesol námietku premlčania voči celému uplatnenému nároku žalobkyne. Žalobkyňa v žalobe označila za nezákonné rozhodnutie, ktoré má zakladať ňou uplatnený nárok na náhradu škody uznesenie vyšetrovateľa OR PZ Veľký Krtíš o vznesení obvinenia zo dňa 09. 02. 2012 a k momentu jeho oznámenia sa viaže začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty podľa § 19 ods.2 zákona č. 514/2003 Z. z. Nie je zrejmé, na základe akej právnej úvahy žalobkyňa odvodzuje začiatok plynutia premlčacej doby od úkonov prokurátorky, konkrétne od rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia a podania obžaloby. Medzi predmetnými úkonmi je časový odstup viac než 5 rokov a žalobkyňa neuviedla, od ktorého z nich by mala plynúť 10- ročná premlčacia doba. V zmysle právnej úpravy a rozhodovacej praxe všeobecných súdov nevyplyva, že nárok na náhradu škody možno uplatňovať na základe rozhodnutia prokurátora o sťažnosti obvineného alebo od podania obžaloby prokurátorom. Žalovaná sa nestotožňuje ani s právnou argumentáciou žalobkyne o neplynutí premlčacej lehoty podľa § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. Zmyslom uvedených ustanovení bolo, aby v jednotlivých časových obdobiach nedošlo k premlčaniu práva, keď v danom období pre pandemickú situáciu a s ňou súvisiace opatrenia boli možnosti domáhať sa svojho práva obmedzené. Z tejto právnej úpravy vyplýva, že v obdobiach od 27. 03. do 30. 04. 2020 a od 19. 01. do 28. 02. 2021 spočívali iba tie premlčacie lehoty, uplynutím ktorých v daných časových rozpätiach došlo k premlčaniu práva. To znamená, že v priebehu daných období nespočívali en bloc všetky plynúce premlčacie lehoty, ale len tie prípady, kedy premlčacie lehoty mali uplynúť a teda ich koniec pripadol na dotknuté časové obdobia (viď napr. rozhodnutie OS Rimavská Sobota 23. 03. 2022 č. k. 12Csp/133/2021 v spojení s rozhodnutím KS B. Bystrica zo dňa 07. 07. 2022, č. k. 43CoCsp/16/2022). Koniec premlčacej lehoty v tu prejednávanej veci pripadol na 13. 02. 2022, pričom tento deň nespadá ani do jedného z uvádzaných období, na ktoré žalobkyňa poukazovala. K samotnému uplatnenému nároku na náhradu škody vo výške 7.769,36 Eur žalovaná poukázala na to, že žalobkyňa

v rozpore s ustanovením § 167 ods.2 C. s. p. neuviedla úplné opísanie rozhodujúcich skutočností pre uplatnený nárok, t. j. nešpecifikovala akých konkrétnych úkonov právneho zastúpenia sa majú týkať trovy obhajoby a žalovanému spolu so žalobou nebola doručená žiadna faktúra, či tabuľka žalovanej. Žalovaná poukázala na to, že súd ani žalovaná si nemôžu tento nárok svojvoľne ustáliť na základe vlastného ustálenia, preto v tejto časti žalobu považuje za nepreskúmateľnú a nemôže v tejto časti súhlasiť s uplatneným nárokom. Vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,-- Eur, žalovaná ho považuje za nedôvodný, nepreukázaný a prevyšujúci zákonné limity pre jeho výšku. V ust. § 17 ods.3 zákona č. 514/2003 Z. z. sú ustanovené demonštratívny výpočet kritériá, na ktoré má byť prihlíadané pri posudzovaní nároku. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobkyňa uviedla nanajvýš všeobecné deklarácie a tvrdenia vo všeobecnej rovine, ktoré nie sú podporené žiadnymi konkrétnymi argumentami. Žalobkyňa relevantne nepreukázala, že jej v profesijnom uplatnení alebo v spoločenskom živote vznikli závažné následky, naopak, svoju lekársku prax vykonávala kontinuálne a bez prerušenia. Oslobodzujúci rozsudok v jej prípade je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu, ktorú utrpela nezákonným rozhodnutím. Žalovanej nie je známe, že by v jej prípade šlo o medializovanú vec, v rámci ktorej by osoba žalobkyne bola akokoľvek verejne pertraktovaná. Ustanovenie § 17 ods.4 zákona č. 514/2003 Z. z. určuje hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy s odkazom na § 13 zákona č. 274/2017 Z. z., podľa tohto zákona nesmie výška odškodnenia presiahnuť 50 násobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Skutok, pre ktorý bolo voči žalobkyňi vedené trestné stíhanie bol spáchaný 16. 04. 2007, v roku 2007 výška minimálnej mzdy činila 269,-- Eur (zákon č. 663/2007 Z. z.). 50 násobok tejto sumy činí 13.450,-- Eur, žalobkyňou uplatňovaný nárok túto sumu presahuje o 36.550,-- Eur. Žalovaná preto neuznala takto uplatnený nárok, nakoľko vo svojom základe ho považuje za nepreukázaný relevantnými dôkazmi, neodôvodnený a vysoko prevyšujúci zákonný limit hornej hranice. Z týchto dôvodov žalovaná žiadala žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietnuť. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovanej písomne nevyjadřila, ani v súdom predĺženej lehote podľa uznesenia z 20. 03. 2023.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením listinných dokladov a zistil nasledujúci skutkový a právny stav veci.

4. Na pojednávaní dňa 27. 09. 2023 súd po prednese strán predniesol predbežný právny názor k vznesenej námietke premlčania zo strany žalovaného s tým, že žalobkyňa doposiaľ neuviedla žiadne také právne skutočnosti, ktorými by preukázala, že jej nárok nie je premlčaný. Žalobkyňa zotrvala na podanom návrhu.

5. Z trestného spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 4T/125/2017 súd zistil, že žalobkyňi bolo vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľa zo dňa 09. 02. 2012, ktoré bolo žalobkyňi doručené 13. 02. 2012. Sťažnosť žalobkyne proti uzneseniu o vznesení obvinenia bola zamietnutá uznesením prokurátora. Prokurátor dňa 14. 06. 2017 podal proti žalobkyňi obžalobu, o ktorej rozhodoval Okresný súd Zvolen v konaní sp. zn. 4T/125/2017 tak, že rozsudkom zo dňa 12. 12. 2018 bola žalobkyňa spod obžaloby oslobodená a na odvolanie prokurátora rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 4To/26/2019 zo dňa 06. 06. 2019 bolo odvolanie prokurátora zamietnuté. Rozsudok odvolacieho súdu bol doručený žalobkyňi dňa 19. 07. 2019 a obhajcovi žalobkyne dňa 30. 07. 2019.

6.1 Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

6.2 Podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „ZZŠ“) štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím. Podľa ods. 2, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

6.3 Podľa § 4 ods. 1 písm. f/ ZZŠ, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní,

6.4 Podľa § 5 ods. 1 ZZŠ, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

6.5 Podľa § 6 ods. 1 ZZŠ, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Podľa ods. 2, právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

6.6 Podľa § 15 ods.1 ZZŠ, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

6.7 Podľa § 19 ods.1 ZZŠ, právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie. Podľa ods. 2, najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8. Podľa ods. 3, lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

6.8 Podľa § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva,
a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona (poznámka súdu: 27. marca 2020) do 30. apríla 2020 neplynú,
b) ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

6.9 Podľa § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. v znení zákona č. 9/2021 Z. z. lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva,
a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona (poznámka súdu: 19. januára 2021) do 28. februára 2021 neplynú,
b) ktoré uplynuli po 31. decembri 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

6.10. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

7. Predmetom posudzovania súdom bol nárok žalobkyne na náhradu škody za vynaložené trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní a na nemajetkovú ujmu v peniazoch, ktoré si uplatnila v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Žalobkyňa uviedla, že voči nej bolo nezákonne vedené trestné stíhanie a to na základe uznesenia o vznesení obvinenia vydaného dňa 09. 02. 2012, proti ktorému žalobkyňa podala sťažnosť, ktorá ako nedôvodná bola zamietnutá uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Zvolen zo dňa 25. 04. 2012. V prípravnom konaní po preštudovaní vyšetrovacieho spisu žalobkyňa navrhla trestné stíhanie zastaviť, na Okresnom súde Zvolen bola proti nej podaná obžaloba dňa 14. 06. 2017. Súd rozsudkom zo dňa 12. 12. 2018 ju oslobodil spod obžaloby, odvolací súd rozsudkom zo dňa 06. 06. 2019 odvolanie okresného prokurátora zamietol. Proti tomuto nároku žalovaná vzniesla námietku premlčania, preto sa súd najskôr zaoberal otázkou premlčania uplatneného nároku. Premlčanie je kvalifikované uplynutím času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť nároku možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne

oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti nároku, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené plniť svoje povinnosti. Ak uplynie zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať u súdu svojho práva. Zásada hospodárnosti konania vedie konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov.

8. V tomto prípade si žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý podrobnejšie upravuje ústavné právo na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím súdu, štátneho orgánu či orgánu verejnej správy podľa článku 46 ods.3 Ústavy SR. Jedná sa o objektívnu zodpovednosť štátu, štát sa tejto zodpovednosti nemôže zbaviť. Právo na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím možno uplatniť za splnenia podmienok § 6 ods.1 ZZŠ, t. j. ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd pri posudzovaní nároku na náhradu škody je viazaný takýmto rozhodnutím tohto orgánu. Judikatúra súdov dospela k záveru, že rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, má tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby, pričom podstata nároku na náhradu škody sa v tomto prípade neviaže na nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. Takéto závery boli prijaté za platnosti predchádzajúcej právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a to zákonom č. 58/1969 Zb., avšak tieto závery vzhľadom na aktuálnu právnu úpravu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. možno uplatniť aj na tu prejednanú trestnú vec. To znamená, že ak ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo kto bol oslobodený spod obžaloby, má v zmysle zákonnej úpravy zásadne právo na náhradu škody spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia (R 35/1991, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/53/1993). Z doterajšej rozhodovacej praxe súdov nižšieho stupňa, ale aj z rozhodnutí najvyššej súdnej autority Najvyššieho súdu SR celkom jednoznačne vyplýva, že v prípade, ak dôjde k oslobodeniu spod obžaloby právoplatným rozhodnutím súdov, tak ako v tu prejednávanú veci, má táto situácia rovnaký následok ako zrušenie rozhodnutia pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto závery vychádzajú z toho, že právoplatným oslobodením spod obžaloby je prijatý záver, že fyzická osoba čin nespáchala, a že trestné stíhanie voči nej nemalo byť ani začaté, nemalo byť voči nej vznesené obvinenie. Rozhodnutie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia voči konkrétnej osobe sa tak považuje za nezákonné rozhodnutie, na základe ktorého si poškodený môže uplatňovať nárok na náhradu škody voči štátu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Za nezákonné rozhodnutie v danom prípade sa potom jednoznačne považuje uznesenie o vznesení obvinenia, od ktorého sa potom odvíjajú aj ďalšie úkony, na ktoré poukázala žalobkyňa a to rozhodnutie prokurátora, ktorým bola zamietnutá jej sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ako aj podanie obžaloby. Všetky nasledujúce úkony sa však odvíjajú od prvotného rozhodnutia, ktoré tvorilo právny základ pre ďalší postup orgánov činných v trestnom konaní proti žalovanej, bez ktorého by k ďalším úkonom OČTK nedošlo, preto za nezákonné rozhodnutie, od ktorého sa odvíja nárok na náhradu škody je potrebné považovať uznesenie o vznesení obvinenia. Pokiaľ žalobkyňa žiadala, aby súd posudzoval nezákonnosť trestného stíhania na základe rozhodnutia prokurátora o zamietnutí jej sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, príp. od úkonu prokurátora – podanie obžaloby, žalobkyňa neuviedla žiaden relevantný dôvod, prečo sa má jej nárok odvodzovať práve od týchto úkonov/rozhodnutí prokurátora, čo je zásadne odlišné stanovisko oproti doterajšej súdnej praxi. Súd v tomto smere poukazuje na zásadu právnej istoty podľa Čl. 2 C.s.p., ktorá zásada v sebe zahŕňa aj právo každej strany legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (I. ÚS 87/1993). Za súčasť ustálenej judikatúry pre účely jej záväznosti (a potreby odôvodnenia odchýlenia sa od takéhoto záväzného názoru najvyššieho súdu) je potrebné považovať určitý právny názor opakovane potvrdený najvyšším súdom. Významnú hodnotu má aj to, či bolo takéto rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, teda bolo pripomienkované predpokladaným spôsobom a odsúhlasené príslušným kolégiom, a je tak považované za súčasť ustálenej judikatúry v obdobných veciach. V tomto prípade záver súdu v tu prejednávanú

veci vychádza z právnych záverov NS SR, vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/53/1993, ktorý nadviazal na právny názor rozhodnutia NS ČR sp. zn. 1Cz/6/1990 zo dňa 23.02.1990, publikovaný v Zbierke rozhodnutí NS pod č. 35/1991. Súd v tu prejednáwanej veci nezistil také výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali odklon od doterajšej súdnej praxe.

9. Premlčanie nároku na náhradu škody za zodpovednosť štátu je osobitne upravená v § 19 ZZŠ, kde je v ods.1 upravená tzv. subjektívna premlčacia doba 3 roky, ktorá plynie od času, keď sa poškodený dozvedel o škode. Zákon výslovne ustanovuje, ak podmienkou uplatnenia práva je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota od doručenia – oznámenia takéhoto rozhodnutia. V danom prípade nebolo sporné, že takýmto rozhodnutím bol právoplatný oslobodzujúci rozsudok, pričom právoplatnosť nadobudol rozhodnutím Krajského súdu Banská Bystrica, ktoré bolo preukázateľne doručené žalobkyni 19. 07. 2019. To znamená, že súd ustálil, že žalobkyňa ako poškodená sa dozvedela o škode doručením právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu o zamietnutí odvolania prokurátora proti oslobodzujúcemu rozsudku prvostupňového súdu dňa 19. 07. 2019. V zmysle ustanovení občianskeho práva o počítaní času (§ 122 ods.2 OZ), koniec subjektívnej premlčacej lehoty pripadol na deň 19. 07. 2022 (utorok). Zákonná úprava § 19 ods.2 ZZŠ však zároveň ustanovuje aj objektívnu premlčaciu dobu, t. j. maximálnu dobu, za ktorú sa právo na náhradu škody premlčí. Objektívna premlčacia doba plynie 10 rokov a to odo dňa, keď poškodenému bolo doručené/oznámené rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda. Tak ako bolo ustálené vyššie, škoda v tomto prípade sa odvíja od uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré bolo preukázateľne žalobkyni doručené dňa 13. 02. 2012, žalobkyňa si tak mohla uplatniť nárok na náhradu škody najneskôr do 13. 02. 2022 (nedeľa), s posunom na najbližší pracovný deň t. j. do 14. 02. 2022 (§ 122 ods.3 OZ). Na plynutie objektívnej a subjektívnej lehoty sú ustanovené rôzne dĺžky doby ich plynutia a rôznych začiatkov, od ktorého sa počíta ich plynutie. Platí, že subjektívna lehota môže plynúť len v rámci objektívnej lehoty, to znamená, že môže uplynúť aj skôr ako uplynie objektívna lehota, nemôže však plynúť po tom, čo už uplynula objektívna lehota. V prípade, že pri nároku na náhradu škody uplynie objektívna premlčacia lehota na uplatnenie nároku, subjektívna premlčacia lehota už ďalej neplynie a pri vznesení námietky premlčania oprávnenou osobou súd musí prihliadnúť na uplynutie objektívnej premlčacej lehoty. Žalobkyňa uviedla, že svoj nárok voči oprávnenému subjektu si uplatnila žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 06. 06. 2022, čo je zjavne po uplynutí objektívnej premlčacej doby, to znamená, že už v čase svojho uplatnenia nároku voči žalovanému na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bol nárok žalobkyne premlčaný, pričom námietku premlčania uplatnil žalovaný už v odpovedi na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Rovnako súd pri predbežnom právnom posúdení poukázal na to, že žalobkyňa do vtedy nepredniesla žiadne také skutkové tvrdenia, ktorými by preukazovala podanie žaloby včas. Napriek tomu žalobkyňa zotrvala na svojej žalobe a neuviedla žiadne ďalšie skutočnosti, ktoré by mohol súd zohľadniť pri posudzovaní námietky premlčania.

9.1. Čo sa týka prípadného započítania lehoty, kedy premlčacie lehoty neplynuli v zmysle zákonnej úpravy § 1 písm. a/ a § 8 písm. a/ zákona č. 62/2020 Z. z., v období od 27. 03. do 30. 04. 2020 a od 19. 01. do 28. 02. 2021 súd uvádza, že nebolo možné uvedené lehoty započítať do plynutia premlčacej doby v tu prejednáwanej veci. Zmyslom dotknutej zákonnej úpravy bolo, aby nedošlo k premlčaniu práva v uvedených obdobiach, keď pre pandemickú situáciu a s ňou súvisiacich opatrení boli obmedzené možnosti domáhať sa svojho práva. Práve preto boli ustanovené doby, počas ktorých lehoty na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde neplynuli, teda v týchto obdobiach sa neskončila premlčacia doba. To sa však vzťahovalo len na tie prípady, keď v uvedených obdobiach by mala skončiť premlčacia doba, t. j., aby kvôli opatreniam, resp. obmedzeniam v súvislosti s covidom nedošlo k tomu, že by oprávnený nestihol podať v premlčacej dobe žalobu na súd. Netýka sa to však tých prípadov, keď premlčacia doba v uvedených obdobiach by sa neskončila a na také lehoty uvedená úprava nemala žiaden vplyv. Uvedený záver vyplýva zo samotného textu zákonnej úpravy „uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva“. Súd vykladá právne predpisy predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona a zmyslom uvedenej úpravy bolo, aby v zákonom konkrétne uvedených obdobiach nedošlo k premlčaniu lebo zániku práva v prípadoch, kedy občania kvôli obmedzeniam súvisiacich s covidom sa nemohli takýchto práv domáčať na súde. Aj v zmysle dôvodovej správy k zákonu č. 62/2020 Z. z. bolo uvedené, že opatrenia prijaté uvedeným zákonom mali za cieľ dočasne zabezpečiť, aby v uvedenom zákonom období premlčacie lehoty neplynuli a prijaté opatrenia mali prispieť k tomu, aby občania a podnikatelia nemuseli nevyhnutne vykonávať úkony potrebné pre uplatňovanie ich práva v súkromnoprávných vzťahoch v čase pandémie z obavy, že by prišli o svoje práva v dôsledku

premlčania. Z uvedeného teda vyplýva, že zákonodarca nemienil v dotknutých obdobiach upraviť spočívanie všetkých premlčacích lehôt, ale len neplynutie tých premlčacích lehôt, uplynutím ktorých v dotknutom období by došlo k premlčaniu práva, t. j. tých premlčacích lehôt, ktorých koniec by uplynul v stanovených obdobiach. V tomto konkrétnom prípade súd ustálil, že koniec objektívnej premlčacej lehoty pripadol na deň 14. 02. 2022, mimo uvedeného obdobia v zmysle zákona č. 62/2020 Z. z., preto právna úprava spočívania premlčacích lehôt v zmysle tejto zákonnej úpravy na prejednávany prípad nedopadá.

10. Súd preto uzatvára, že námietka premlčania vznesená žalovanou bola uplatnená oprávnene, súd zistil, že žalobkyňa si nárok u žalovaného uplatnila po uplynutí premlčacej lehoty a preto jej súd nárok uplatnený následne v tomto konaní nemohol priznať. Keďže súd konštatoval premlčanie nároku žalobkyne, bolo by nehospodárne vykonávať dokazovanie ohľadne výšky a odôvodnenosti uplatneného nároku, preto súd ďalšie dokazovanie v tomto smere nevykonával a dôkazné návrhy žalobkyne zamietol. Z uvedených dôvodov súd žalobu žalobkyne zamietol.

11. O trovách konania rozhodoval súd podľa § 255 ods.1 C. s. p., podľa ktorého patrí nárok na náhradu trov konania úspešnej strane sporu. V tomto prípade bola úspešná žalovaná, žalovaná si však náhradu trov konania neuplatnila, preto z hľadiska hospodárnosti konania, aby nebolo potrebné rozhodovať o nulovej výške trov konania súd vyslovil, že sa žalovanému náhrada trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.